

בא, ומהו סוף הפסוק? להצהיל פנים משמן, ודאי ממקום שנקרא שמן. בא ראה, שירת היין חדרה, הוא מקום שכל שמחה יוצאת ממנו, וסופו דין, מה הטעם? משום שסופו מקום פנוי של הכל, דין הוא, ובו גידון העולם, ולכן ראשית חדרה, וסוף דין. משום כך להצהיל פנים משמן, ממקום שכל חדרה יוצאת ממנו.

ולחם לבב אנוש יסעד, איזה לחם? אלא לחם סועד [סודי] את העולם. ואם תאמר שבו תלוי לבדו סעד העולם - לא כך, שהרי לילה בלי יום לא נמצא, ולא צריך להפרידם. ומי שמפרידם יתפרד מהחיים, והיגו שכתוב (דברים ח) למען הודיעך פי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, משום שלא צריך להפריד.

ואם תאמר, דוד איך אמר ולחם לבב אנוש יסעד, הואיל ולא תלוי בו לבדו סעד כל העולם? אלא דיוק הדבר ולחם, וא"ו התוסף, כמו וה', ועל זה הכל נמצא פאחד.

בא ראה, מי שמברך על המזון, לא יברך על שלחן ריק, וצריך להמצא לחם על השלחן וכוס של יין בימין, מה הטעם? בשביל לקשר שמאל בימין, ולחם שיתברך מהם ולהתקשר בהם, ולהיות הכל קשר אחד, לברך את השם הקדוש פראוי. שהרי לחם נקשר ביין, ויין בימין, ואז הברכות שורות בעולם, והשלחן נתקן פראוי.

אמר רבי יצחק, אלמלא לא הידמנה לנו דרך זו אלא לשמע הדברים הללו - די לנו. אמר רבי יהודה, נאה הוא לתינוק זה שלא

להצהיל פנים משמן, ודאי מאתר דאתקרי שמן. תא חזי, שירתא דחמרא חדרה, הוא אתר דכל חידו מניה נפקא. וסופיה דינא. מאי טעמא, בגין דסופא דיליה, אתר פנישו דכלא, דינא הוא, וביה אתדן עלמא. ועל דא שירותא חדרה, וסופא דינא. בגיני כך, להצהיל פנים משמן. מאתר דכל חדרה מניה נפקא.

ולחם לבב אנוש יסעד, מאן לחם. אלא לחם עלמא סעיד (סמיה), ואי תימא, דביה תלייא סעידו דעלמא בלחודוי, לאו הכי, דהא ליליא בלא יומא, לא אשתפח, ולא בעי לאפרשא לון. ומאן דאפריש לון, יתפרש מחיין, והיינו דכתיב, (דברים ח) למען הודיעך פי לא על הלחם לבדו יחיה האדם. בגין דלא בעי לאתפרשא.

ואי תימא, דוד היך קאמר ולחם לבב אנוש יסעד, הואיל ולא תלייא ביה בלחודוי סעידו דעלמא. אלא דייקא דמלה, ולחם, וא"ו איתוסף, כמו ויי, ועל דא, פלא אשתפח פחדא.

תא חזי, מאן דמברך על מזונא, לא יברך על פתורא ריקניא, ובעי נהמא לאשתפחא על פתורא, וכסא דחמרא בימינא. מאי טעמא, בגין לקשרא שמאלא בימינא, ונהמא דיתברך מנייהו, ולא תקשרא בהו, ולמהוי כלא חד קשורא, לברכא שמא קדישא כדקא יאות. דהא לחם אתקשר ביין, ויין בימינא, וכדין ברכאן שריין בעלמא, ופתורא אשתלים כדקא יאות.

אמר רבי יצחק, אלמלא לא אודמן לן אורחא דא אלא למשמע מלין